

Mac in bä guathni tin caa jiäk kony thin

Wargak thuɔɔkni ke kuic wec

En Department of Health and Human Services ce läär keeliw eme rialikä ke höö bi min bi lat nac ke höö bi tēkdu gan keel ke tēk neeni tin kon tin te pinydu tin don dee riek maac nuunä ke jiek.

Ke kuic läärä e joc ke kuic maac ken rik tin ruop-ruop, lij raadiew in ruac rei wec in ti thin ke kuic rikni tin ruop-ruop kie guil www.emergency.vic.gov.au

Mi ci je nen en höö ci riek tuok e rup-rup, ni cian bi dhil guor ni min ba lark e jen kuic rikä nomo cet ke kuäär thurbieel ambulanthi, boolith kie laat ke kuic maac.

Dup tin tuok ke mac in ba kguääthni tin caa jiäk kony thin

- Guath kunyā we ɲak tin jiäk dial thin tin bä guaath tath kuakni, guaath gath amāni nyin cieɲni.
- Tol maac in bä guathni kunyā jiäkni te reidien ke ɲeth mi puoth-puoth, piw ken jiom cet ke karbon monokthaad, karbon dayokthaad. De kokiēn te thin bä, ke höö naŋe rɔ ke duɔɔrɔ ci mace wanɔ.
- Mi /ce goaa ke ji en höö bi thieek ke guaath in tem ac thin, woc rɔ guaath thieek ke mac in ba guaath in caa jiäk kony thin. Mi cieɲi kie läti guaath mi thieek ke mac, nääni rɔ ke tol ke pek in de rɔ lot. Nyuri dueel guaath ni thil tol kä /cuu lat mi thieek lä. /cuu wernyin ken bap lep.
- Ke gör läärä cian ke kuic kä min deri lat, lij raadiew in ruac rei wec in ti thin ke kuic rikni tin ruop-ruop kie guil www.emergency.vic.gov.au
- Naath tin teke juath laaac ken juath puoth, cet ke juey in cɔali athma in laa rot yiē ran, gaat tin tɔaatni e rāth kä tin runkiēn (14), män tin ruetni keel ke naath tin cop runkiēn 65 ken ken tin laa cuc ke luej tuol ke höö laa bece kä ke en höö bi ke yiee.
- Mi ti ke juey laaac kie puoth, käni wal cet ke duop in caa lar ji. Naath tin teke athma bi raan dup athmakāde tit kä be walk e tin dē tek gan dhil rom cian.
- Mi ti ke juey kie ram kel dadiēn mi yooɲi tekde ke juey mi cet ke mi took riek tuɔle, cɔl kim (NURSE-ON-CALL) ke talepoon eme 1300 60 60 24 kie gor guaath wal.
- Naath dial tin cuc ke yiē in yiē ke je, rooth yieekä kie root laaac bi ke dhil mal we guaath walk e pēth a ke cɔl – call 000.

Mac in bä guaath kunyā jiäkni enu?

Guath kunyā we ɲak tin jiäk dial thin tin bä guaath tath kuakni, guaath gath amāni nyin cieɲni.

Kä Victoria, guaath kunyā kel we jiäk ti ɲuan thin bä guaath tath kuakni. Guath kunyā kokiēn we jiäk ti tot thin cet ke lueɲni muɔon tin kuiy, don kuakni tath tiecni ken kuan tin ci ɲuāny kie jiäk rei rēk.

Jen bä te guath kunyā jiäkni kokiēn thin ti kan lep.

Tol maac in bä guaath kunyā jiäkni enu te reide mo?

Tol maac in bä guaath kunyā jiäkni te reide ke jiäk ti gööl ke taa duɔɔrā min caa wanɔ.

Tol in bä maac guath kunyā jiäkni:

- Laa gooy joam guaath emo a yäre
- Tol maac in bä guathni kunyā jiäkni te reidien ke ɲeth mi puoth-puoth, piw ken jiom cet ke karbon monokthaad, karbon dayokthaad ke kokiēn.

- Bì rɔ dhil ɣaŋ kɛ jɛ cɛt kɛ pɛk in dɛɛ rɔ lot kɛ hõõ laa luɛɛŋɛ puɔl puɑny kɛ lueŋ mɪ /caa luɑŋ kɛ ŋɑc min payɛ tuɔk.

En tol ɛŋu dɛɛ nõõŋɔ rɛi puɔlɑ puɑnydɑ?

Lueŋ in dɛ tole lueŋ jɪ naɛŋ rɔ taa duɔrɑ min caa waŋ, runku, mɪ tɪi kɛ juey nɪ wɛn, ŋiɛc in cɪ ŋic tol kɛn hõõ mɪ cɪ rɔ ŋiɛc kɛ tol nɪ wɛn.

Naath tin tɛ raan kɛ athma kɛn gaat tin tɔaatnɪ ɛ rɑth kɑ tin runkiɛn (14), mɑn tin ruɛtnɪ kɛɛl kɛ naath tin cop runkiɛn 65 kɛn kɛn tin laa cuc kɛ lueŋ tuɔɔl kɛ hõõ laa bɛɛɛ kɑ kɛ ɛn hõõ bɪ kɛ yieɛ.

Mɪ tɪi kɛ juey laaac kɛ puɔth, kɑnɪ wal cɛt kɛ duɔɔp in caa lar jɪ. Naath tin tɛkɛ athma bɪ raan dup athmakɑdɛ tit kɑ bɛ walk ɛ tin dɛɛ tɛk ɣaŋ dhil rɔm ciɑŋ.

Mɪ tɪi kɛ juey kɛ ram kɛl dɔdiɛn mɪ yoopi tɛkɛ kɛ juey mɪ cɛt kɛ mɪ took riɛk tuɔɔlɛ, cɔl kim kɛ talɛpoon ɛmɛ 1300 60 60 24 kɛ gor guaath wal.

Cɔl 000 mɪ tɪ kɛ radɔdiɛn kɛ riɛk tieekɑ kɛ root laaac.

ɛŋu mɪ dɛ lat kɛ hõõ bɑ tɛkdɑ ɣaŋ kɛ tol kɛ cɑŋ maac in bɑ guaath kunyɑ jiɑknɪ?

Mɪ /cɪ jɛ gor ɛn hõõ bɪ thieek kɛ guaath ɛmɛ, bɪ rɔ dhil woc guaath maac in bɑ guaath kunyɑ jiɑknɪ.

Mɪ ciɛŋɪ kɛ lɑti guaath mɪ thieek mɛ mac in bɑ guaath kunyɑ jiɑknɪ, nɔnɪ rɔ kɛ tol kɛ pɛk in dɛ goaa kɛ taadu duel amɑni mɪ cɪ mac thuuk. ɛwɛrnyin kɛn bap /caa lɛp.

/cuu lat mɪ thieek lɑt mɪ tɪi kɛ juey laaac nɪ wɛn kɑ lɔŋnɪ kɛ pɛk mɪ goaa.

Kɛ nɪn maac, liŋ radiɛw in ruac kɛ kuɪc riknɪ tin ruɔp-ruɔɔp rɛi wɛɛdun kɛ guɪl www.emergency.vic.gov.au kɛ gɔr kɑ min tuɔk kɛ kuɪc gooyɑ joam kɛn min derɪ lat.

Mɪ leth hɔw kɑ cɪ maruɔɔr lɛp, gɑkɛ kɛ hõõ ‘bɪ jiɔm ɛmɛ jal’ kɛ ‘nyɔk jiɔm kɛ kɑn’. ɛnɔ bɛ tol in bɑ rɛc jakɑ kuiy.

Mɪ /cɪ dhɔɔru goaa, kɑ lotɛ rɔ, derɪ lɛ jɛɛɛn ɛ mɑɑth guaath in tɛ tol thɪn. Guɑli guaath mɪ kɛn tol cop thɪn kɛ wɛr duel mɪ caa tɑth kɛ jiɔm mɪ goaa cɛt kɛ duel buɔknɪ, guaath dolɑ wɛc kɛ guaath kɔkɑ.

Mɪ lotɛ rɔ, guɪl naath tin tɔ dɔŋ tin thieek kɛ jɪ tin dɔŋ dɛ luɑk gor.

Kɑ lath kuumɑ nhiam ran?

Mɪ lotɛ rɔ teenɪ dueel guaath mɪ til tol, amɑni mɪ /cɛ rɔ lot i lat in tɛɛ raar pɑl.

Wargak tuɔɔl in nyun-nyun, putɛ kɛ yieɛn /caa jɪ dɛ luɑk kɛ ɣaŋ tuɔɔl kɛn ŋɛth in puɔth-puɔth kɛn joam.

Kuum nhiam in caa lat ɛ goaa (kuump2) dɛɛ jɪ ɣaŋ ɛ goaa kɛ /cɪ jiɔm tuɔɔl ŋɛthɑ dɛ wɛ lɔɔɛdu.

ɛ ŋot kɛnɪ jɛ nɪ car i bɪ kuum nhiam P2 lath, tit hõõ:

- Jɛn laa lethɛ kɑ /cɛ jɪ nhɔk yieɛ ɛ goaa
- Naath dial tin tɛkɛ juey laaac kɛ puɔth ɛ kɛ thieɛ kɛ naath tin ŋɑc wal ɛ ŋot kɛn kɛn kɛ nɪ lath
- /caa nhiam ran kum ɛ goaa mɪ tɪi kɛ miɛm tiɑk kɛ thuɔk
- Kɑn kɛ lak kɛ kuɪc ɣaŋ
- Kɑn kɛ lak kɛ kuɪc ɣaŋ
- /caa jɪ ɣaŋ kɛ joam cɛt kɛ karbɔn mɔnɔkthaad.

Hɑn dieɛrɑ ɛlɔŋ kɛ tɛk leynikɑ. ɛŋu mɪ bɑ lat?

Kɛ cɑŋ maac, mɪ lotɛ rɔ, nooŋnɪ leyku duel kɛ jɪ kɛɛl.

Mɪ dieɛrɪ kɛ kuɪc leyniku wɛr kɑ muktɑp leynɪ.

Hɑn dɛɛ math kɛ piw nhial kɑ dhaarɑ?

Bathnɪ piw maathuur. Mɪ tɪi kɛ dhaar piɪnɪ nhial kɑ jiekɪ kɛ kɛ thokdu, guicɪ kɛ kɛ ŋuɑny kɛ kɛ taa mɪ /ciɛ jɛn in wɛn, /cuu kɛ math, jaknɪ kɛ kɑ nyin puɔɔkɑ kɛ ɛ ley math kɛ.

Wɛr kɑ muktɑp Puɔth Piɛny in tɛ wɛɛɛdun kɛ kɑ Department of Health and Human Services gɔr lɑɑrɑ mɪ lɛm.

ɛŋu dɛ latɔ ciɛŋ?

Mɪ ŋuɑny duelu kɛ tol kɑ cɪ tol ŋuɔɔk, lɛp duel kɛ hõõ bɪ ciɛŋ kɛn jiɔm bɛn rɛc, kɑ bɪ jiɔm wɛ rɛi cɑŋ.

Wucnɪ duel piw. Lak kuak dial tin tɛ duel kɛ thaabuuny kɛn piw.

Mɪ tɛ bieynɪ nhial kɑ ŋaap kɛ guaath in tɛ tol thɪn, nyɔk kɛ kɛ lak. Mɪ ŋot tol thɪn, kɔt bieynɪ rɛi duɛɛl kɛ kɛ karap in laa koot bieynɪ.

Läär mi lem

Vic Emergency

Ke gör läärä mi lem ke kuic rikni tin ruop-ruopp wer kä:

www.emergency.vic.gov.au

Radiew rei wec ke kuic rikni ruop-ruopp

Ke kuic läärä min te thin täme ke kuic rikni tin ruop-ruopp,
lieni ke radiew in te wic ke kuic rikni tin ruop-ruopp.

NURSE-ON-CALL

Ke gör läärä ke peth ke kuic puolä puaany ke kim mi nath ke,
rei thaakni ti 24 ke cän, nin 7 ke juok, col 1300 60 60 24.

Department of Health and Human Services

Ke gör läärä mi lem ke kuic puolä puaany ke luej in noon tol
maac nuunä je, kie ke jiaak pini nhial tin te kä dhaar, col
1300 761 874 ke rei thaakni lat.

EPA Victoria

Läär ke kuic gooyä piini ken rik tin kon tin noon mac ke rei
wec bi ke jiek kä EPA Victoria ke 1300 372 842.

Kuumε wec

Wer kä kuumε wec ke höö ba ji we lat min tuok ke ciaan
piini nhial tin te rei dhaari.

Ke jiek wargakä neme ke duopp mi höön ke talepoon 1300 761 874, ke National Relay Service 13 36 77
mi goori je, kie imēl yupä pieny.healthunit@dhhs.vic.gov.au

Thöp ke luande kä be raar kä Kuumε Victoria, 1 Guaath Riänä, Melbourne.

© Wec Victoria, Department of Health and Human Services Pay Wälkel 2016.